

ПОТЕНЦІАЛ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОСТІ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

Ольга Свиридюк, к. пед. н., доц.
УДПУ імені Павла Тичини
М. Умань, Україна

Метою статті є представити потенціал вищої освіти в умовах полікультурності на прикладі авторського досвіду проходження стажування у польському ЗВО.

У 2015-2016 роках авторка проходила річне стажування, як аспірант в університеті Адама Міцкевича при Лабораторії міждисциплінарних гуманітарних досліджень, яку очолює професор, доктор габілітований Александр Миколайчак, місто Познань, Польща, в рамках проекту Eminence II програми Erasmus Mundus [1].

Однією з цілей освітньої програми Erasmus Mundus ЄС є сприяння взаєморозумінню між людьми, активізацію міжкультурного діалогу засобами мобільності й академічної співпраці [2].

Під час стажування авторка мала змогу проводити дослідження за темою яка була представлена при подачі документів на конкурс, а саме «Полікультурна освіта: Трансатлантичне порівняння», а також обов'язковою умовою було відвідування занять, щонайменше чотири дисципліни на семестр.

Варто зауважити, що студенти, магістри, аспіранти мали вибір які саме дисципліни хочуть вивчати під час стажування. Можна було вибрати дисципліни, які пропонували викладачі лабораторії, а можна було вибрати дисципліни, які пропонувались на інших факультетах. Реєстрація на предмети відбувалась в системі Мудл, де ми можна ознайомитись зі змістом дисципліни, зв'язатись з викладачем. Знову ж таки після першого заняття можна змінити думку і перейти на іншу дисципліни, або якщо студент вагається між двома, то таким чином легше обрати, яка саме дисципліна підійде найкраще. Так у першому семестрі було обрано 7, а у другому вже 3, так як у сумі перевищувало 8.

З'ясовано, що саме така система навчання сприяє взаєморозумінню між людьми та активізує міжкультурну комунікацію, адже заняття по кожній дисципліні відвідувались зовсім з іншою групою. Тому коло знайомств з іншими людьми та культурами в рази збільшилось, а не обмежилось якби студенти навчались в одній групі.

Для автора справжнім відкриттям стали заняття з польської мови. Поділ на групи відбувався за рівнями згідно Шкали загальноєвропейських мовних рекомендацій. Студентам пропонується вибрати зручний час коли і як часто (один раз, двічі чи щодня) відвідувати заняття. Авторка вибрала двічі на

тиждень перші дві пари і потрапила у полікультурну групу, представники були з Нідерландів, Данії, Ірландії, Китаю, Білорусії, Росії, Франції, Австрії та Німеччини. З України було п'ятеро осіб.

Наголошено, що саме навчання у полікультурній групі сприяє розумінню особливостей інших культур, зміцненню дружніх відносин, виховує поважливе ставлення один до одного. Через виконання спільних завдань, через реалізацію різноманітних проектів, апліканти мають можливість з'ясувати для себе, що незважаючи на відмінності у культурі можна успішно працювати разом і досягти високих результатів.

Навчання польської мови базується на комунікативному підході, за підручниками для іноземців Krok po kroku рівень A1. Сам підручник включає теми, необхідні для комфортного перебування у Польщі, наприклад Перший день в школі; Звідки ти; Про себе; Професії; Хобі; Покупки; Сім'я; Плани на майбутнє; У перукаря; У лікаря; Вирішення проблем та ін. Кожна тема включає комунікативну діяльність, формування словникового запасу та вправлення у граматичному матеріалі. Вправи, що включають лексику та діалоги є озвученими, при нагоді можна повторно прослухати і повторити, щоб відпрацювати вимову. Звісно, що студенти працювали не тільки з підручником, викладач використовувала і додатковий роздатковий матеріал з лексики та граматики. Мовою навчання була польська, з частковим використанням англійської для ознайомлення з певним граматичним матеріалом. Авторка наголошує на користі діалогу з викладачем на початку пари і в кінці. Кожна пара, починалась з того, що викладач запитує студентів про щось що пов'язане з темою яку вивчають і з їхнім власним досвідом. Наприклад, якщо вивчається тема про себе, то з кожним заняттям, студенти можуть все більше і більше розказати про себе, розуміти на слух розповіді своїх одногрупників. Так, студенти знайомляться ближче і дізнаються більше один про одного.

На заняттях студенти знайомляться з польською мовою і культурою та порівнюють зі своїми та іншими культурами.

На завершення, варто додати, що успішною формою міжкультурної комунікації не тільки є навчання в стінах університету. Наприклад, під час вивчення дисципліни «Менеджмент туризму і бізнесу. Вступ до туристичної індустрії», студент готується до роботи з туристичними групами, вчить як використовувати знання про туризм на практиці, знайомить з можливостями роботи в туристичному бізнесі, розвиває навички міжкультурної комунікації.

На початку навчання відбувається ознайомлення з теоретичним матеріалом, потім визначається країна та місто до якого планується екскурсія. Під час наступних занять студенти у групах планують та розробляють маршрут поїздки, збирають та презентують інформацію про визначні місця. Після ретельної підготовки студенти вирушають у подорож, в якій кожен має

змогу відчутися себе у ролі гіда і представити цікаву та пізнавальну інформацію про певний проміжок маршруту.

В рамках дисципліни «Вступ до міждисциплінарних гуманітарних досліджень» теж аспіранти мали змогу обрати вузьку тему для досліджень, наприклад Риму або Греції. На першому етапі потрібно було розробити науковий апарат дослідження, опрацювати наявний матеріал. На другому етапі, під час поїздки в Рим або Грецію, проаналізувати теоретичний матеріал з наочним. Наприклад популярні страви грецької кухні 19 століття і 21 століття. Знову ж таки, така форма роботи допомагає ознайомитись з історією та культурою іншої держави, все побачити на власні очі, торкнутись тієї історії про яку ти читав [3].

Отже, в умовах полікультурності заклади вищої освіти можуть широко використати та розкрити по новому свій потенціал.

Ключові слова: *полікультурність, вища освіта, Польща, культура, міжкультурна комунікація.*

Література

1. Międzyobszarowe Indywidualne Studia Humanistyczne. Adam Mickiewicz University. [online] Available at: <http://mishis.amu.edu.pl> [Accessed 5 March 2017].
2. Erasmus Mundus in Eastern Partnership countries. [online] Available at: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/documents/repository/EM_eastern_partnership.pdf [Accessed 5 March 2017].
3. Svyrydiuk O. (2017) Multicultural education in the light of international academic mobility. *Studies in comparative education*. № 1. С. 33-38. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppstud_2017_1_6.